Rok III. Poniedziałek 5-go listopada 1917 r. Nr. 254.

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświątecznych o godzinie 9-ej rano — Cena numeru 12 halerzy — 10 fenigów.

Prenumerata:
W Dąbrowie miesięcznie 3 K.; kwartalnie 9 K.; z przesyłką pocztową mies. 3 K. 50 hal.; kwartalnie 9 K. 50 hal. W okupacyi niemieckiej miesięcznie 2 Mk. 60 fen.; kwartalnie 7 Mk. 80 fen. Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 50 hal.

Redakcya i Administracya w Dąbrowie
ul. Króla Sobieskiego 2; otwarte od 8 rano do 6 wieczorem.

FILIA w Będzinie plac 3-go Maja Cukiernia W. Czerwińskiego.

CENY OGŁOSZEŃ: Na I-szej stronie za wiersz petitowy 3 Kor. — Na stronie III-ej za wiersz 1 Kor. 50 hal. Nadesłane za wiersz 2 kor. — Ogłoszenia zwyczajne na IV-ej stronie za wiersz półszpaltowy 60 hal. — Drobne ogłoszenia po 10 hal. za wyraz. Najmniej 1 Kor.
Wyrazy tłustym drukiem podwójnie.

Najnowsze warunki pokojowe Rosyi.

Polska ma być niepodległą. Dalsze sukcesy na froncie włoskim. Zdobycz ponad 200,000 jeńców i 1,800 dział. Przesunięcie pozycyi na Chemin des Dames. Amerykanie na froncie francuskim. Walki od Dźwińska po Zbrucz.

Rok państwowości polskiej.

Jutro, 5 listopada, rok upłynie od dnia ogłoszenia manifestów wydanych w imieniu monarchów państw okupacyjnych w sprawie polskiej.

Ten tak zwany akt 5 listopada, treściwszy od „wielkodusznego“ manifestu W. ks. Mikołaja dawał nam przecież odrazu więcej niż kulminujące w autonomii obiecanki wielkoksiążęce, przyrzekające „uszczęśliwić“ Polskę w chwili, gdy ta wyrwaną została z dusicielskich objęć caratu...

Aktem z 5 listopada, wskrzeszoną została naprawdę państwowość polska, stworzoną została platforma dalszego jej rozwoju; aktem tym umożliwione zostały wszystkie te dalsze fazy budowy państwa polskiego, jakie mamy już poza sobą i te jakie przyjdą jeszcze.

Czy wyzyskaliśmy wszystkie z aktu 5 listopada wynikające możliwości to rzecz inna... W dziedzinie prawnopaństwowej przeszliśmy od Tymczasowej Rady Stanu przez Komisyę wykonawczą do formy dużo doskonalszej, do Rady Regencyjnej... Lada dzień, spodziewać się można, przyjdzie gabinet ministeryalny.

Po upływie roku mamy w swem ręku sądownictwo i szkoły, zaczątek drobny ale ważny. Ma przejść w ręce nasze skarbowość. Co więcej przejdzie—zależy od nas; od naszej pozytywnej twórczości.

Rok dzielący nas od 5 listopada 1916 przyniósł nam jednak obok zysków i szkody. Przyniósł niebywałe wprost rozwielmożnienie się krzykactwa politycznego. Kiedy w pierwszych miesiącach po akcie 5 listopada, po utworzeniu następnie T. Rady Stanu wszelki passywizm na ziemiach polskich przycichł, kiedy nikt nie odważał się przeciwstawić Radzie Stanu i brano się seryo do pozytywnej budowy — wybuch rewolucyi w Rosyi wprowadził nowy zamęt... Historya ostatnich miesięcy zbyt świeża jest by ją odnawiać w pamięci trzeba—lecz wystarczy przypomnieć cały chaos jaki powstał na niwie wojskowej, chaos, który przyniósł nam klęskę nieobliczalną: rozbicie Legionów, strącenie ich z wyżyn kadrów armii polskiej do poziomu korpusu posiłkowego.

Rozważając korzyści jakie przyniósł nam rok zaczęty datą 5 listopada i o tej stracie zapomnieć nie można... Kiedy zaś u schyłku tego roku powstała Najjaśniejsza Rada Regencyjna, widząc z ufnością w jej rękach losy narodu i państwowości naszej, z otuchą myśleć musimy, że Ona, stanowiąc największy nasz dorobek — naprawi straty, wykorzysta zdobycze dawniejsze, przysporzy nowych, ku lepszej poprowadzi przyszłości.

T. Rada Stanu wobec pokoju.

Z Warszawy donoszą:

Jednem z zagadnień, które znajdą się na porządku dziennym kongresu pokojowego, będzie niewątpliwie sprawa państwa polskiego. A wiąże się z nią szereg poważnych kwestyi, jak np. związki państw, traktaty międzynarodowe, międzypaństwowe stosunki ekonomiczne, umowy handlowe i celne, komunikacya lądowa i wodna, konwencye wojskowe, odszkodowanie wojenne, konkordat z Watykanem i tp. Dla opracowania tych właśnie zagadnień powołał Departament Polityczny T. Rady Stanu do życia specyalną komisyę, do której wchodzą przedstawiciele zawodowych i społecznych organizacyi, a podjął te inicyatywę dla zapoczątkowania spraw przygotowawczych w tej dziedzinie, jak również celem nadania akcyi tej kierownictwa i opieki polskich władz państwowych.

Zadanie to ułatwia komisyi rozliczne prace, jakich w tym kierunku dokonały już przeróżne instytucye, jak np. instytut ekonomiczny N. K. N., Tow. Przemysłowców w Warszawie, oraz poszczególne Departamenty T. R. S., które zgromadziły poważną ilość materyału pomocniczego. Uzupełnienie materyałów, zebranie ich i uporządkowanie, a następnie celowe opracowanie—oto zadanie komisyi.

Tok prac komisyi ułożony będzie przypuszczalnie w sposób następujący: Departamenty T. R. S., Tow. Przemysłowców, Komisya pracy społecznej i in. prowadzić będą nadal swoją działalność w zakresie potrzeb handlu i komunikacyi. Centralne Tow. Rolnicze zorganizuje pracę nad potrzebami rolnictwa, a prace jego, podobnie jak instytucyi wyżej wymienionych, obejmą cały kraj Królestwa i Litwy. Analogiczną działalność rozwiną odnośne instytucye w Galicyi i w Poznańskiem, pozostając w ścisłym kontakcie z Królestwem i Litwą.

W związku z akcyą powyższą pozostaje Biuro prac przygotowawczych przy Dep. Spraw Politycznych przy Dep. Spraw Politycznych T. R. S., gromadzące prace wykonane przez instytucye społeczne i organizacye zawodowe. Biuro to pomocne ma być politykom polskim podczas rokowań pokojowych. Biuro to obejmuje referaty: prawny, finansowy, historyczny i ekonomiczny i pozostaje pod kierownictwem prof. Kamienieckiego, wicedyrektora Departamentu Spraw Politycznych.

W ten sposób sprawa polska może być na kongresie oświetlona i przedstawiona należycie, bezstronnie a prawdziwie, poparta materyałem faktycznym i rzeczowym.

Sprawy polskie.

ZAJŚCIE W SZCZYPIORNIE.

Pojawił się „Komunikat Informacyjny Nr. 89“, wydawany przez stronnictwa lewicowe, w którym znajdujemy opis zajść w Szczypiornie. Informacye „Nowej Reformy“, które pochodzą od osoby kompetentnej—a nadto korespondencyę „Czasu“, dotyczącą ofiar tych zajść „Kom. Inf.“ określa krótko jako „kłamstwo“, o zajściach zaś pisze jak o niewinnym konflikcie. Czytamy dosłownie w „Komunikacie“:

„Zgłaszanie się do przysięgi miało przebieg spokojny, dopiero gdy grupki zgłoszonych zaczęły się chyłkiem przemykać do przeznaczonego dla nich bloku, posypały się drwiny, a za drwinami kamienie... Był to odruch żywiołowy, który komendantom bloków i obozu z trudnością dało się powstrzymać. Kilkunastu zgłoszonym nabito guzy“.

„Komunikat“ przyznaje atoli, że w ciągu 20 i 21 października 849 ludzi skorzystało ze sposobności, by się z panujących w obozie w Szczypiornie stosunków wyrwać! Ludzi tych określa „Komunikat“, jako „materyał najmniej wartościowy, jako żołnierzy, którzy „idąc za ogólnym pędem, odmówili złożenia przysięgi“. Samo zaś zgłaszanie się ich do przysięgi wywarło na informatorze „Komunikatu“ bardzo ciężkie i przykre wrażenie“.

Zjazd stronnictwa realistów.

W niedzielę ubiegłą, jak donosi „Kuryer Warsz.“, odbył się w Warszawie zjazd stronnictwa realistów. Zjazd był bardzo liczny, gdyż, wzięło w nim udział zgórą 150 osób.

Głównym punktem obrad było zajęcie stanowiska wobec Rady Regencyjnej i przyszłego rządu polskiego. Wynikiem obrad było przyjęcie uchwały, zaaprobowanej przez radę stronnictwa realistów w dniu 15 września rb. Uchwała ta brzmi jak następuje:

„Uważając, że w chwili obecnej rząd polski powinien być złożony z osób, fachowo uzdolnionych, stojących poza wszelkiemi stronnictwami **politycznemi** w kraju, stronnictwo polityki realnej uznaje za przedwczesne wzięcia udziału w rządzie, chcąc jednak współpracować w odbudowie państwa polskiego, gotowe jest wejść przy odpowiednich warunkach pracy do Rady Stanu.

W myśl powyższego stronnictwo polityki realnej uważa za pożądane polecić swym członkom, którzyby weszli do rządu, ustąpienie ze stronnictwa.

W zastosowaniu się do powyższej uchwały członek stronnictwa realistów, ks. prałat Chełmicki, objąwszy rządy sekretarza generalnego Rady Regencyjnej, zawiadomił zarząd stronnictwa, że ustępuje z niego.

Na prezesa Rady stronnictwa realistów wybrano Henryka hr. Potockiego. Wiceprezesem stronnictwa jest p. Tallen-Wilczewski.

O ustanowienie rządu w Polsce.

WARSZAWA. Książe Lubomirski złożył władzom okupacyjnym imieniem Rady Regencyjnej deklaracyę, w której 7 wybitniejszych stronnictw Królestwa Polskiego domaga się natychmiastowego ustanowienia rządu z hr. Ada-

mem Tarnowskim jako prezydentem ministrów tudzież najszybszego utworzenia armii polskiej. Jak słychać, należy w najbliższych dniach oczekiwać pomyślnej odpowiedzi rządów mocarstw centralnych, a mianowicie natychmiast po załatwieniu przesilenia kanclerskiego w Niemczech. W Warszawie uważają za pewne, że nowy niemiecki kanclerz Rzeszy, który w sprawach polityki zagranicznej pójdzie bez wątpienia z większością parlamentarną, na to życzenie Rady Regencyjnej się zgodzi.

Najnowsze rosyjskie warunki pokojowe.

PETERSBURG. (PAT.). Po odrzuceniu znanej instrukcyi R. R. Ż. i na konferencyę paryską wypracowała Rada reprezentantów włościańskich samodzielną instrukcyę zawierająca następujące zasadnicze warunki:

1) **Pokój bez aneksyi lub odszkodowań** na podstawie prawa stanowienia narodów o sobie.

2) Zmniejszenie zbrojeń.

3) **Sądy rozjemcze** decydują w sporach międzynarodowych.

4) Zobowiązanie wszystkich sprzymierzonych do niezawierania **pokoju odrębnego**.

5) Zrezygnowanie wszystkich państw z **wojny gospodarczej** po zakończeniu wojny obecnej.

6) Zobowiązanie obu grup walczących do opróżnienia zajętych terytoryów.

7) **Rosyjski obszar państwowy pozostaje nienaruszalnym.** Wszystkim szczepom rosyjskim zostanie przyznane prawo samodzielnego skonstruowania swych rządów politycznych.

8) **Królestwo kongresowe zostanie ogłoszone niepodległem.**

9) **Terytorya polskie w Niemczech i Austro-węgrzech otrzymają pełną autonomię,**

10) Belgia, Serbia i Czarnogóra zostaną odbudowane. **Serbia otrzyma dostęp do morza.**

11) Rumunia zostanie zobowiązana do przeprowadzenia natychmiast postanowień kongresu berlińskiego w sprawie **politycznych swobód żydów.**

12) Sprawa **Alzacyi i Lotaryngii** zostanie zdecydowana drogą plebiscytu.

WOJNA.

KOMUNIKAT AUSTRYACKI.

WIEDEŃ 3 listopada. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE WŁOSKIM. Sytuacya nad Tagliamento pozostała bez zmiany. Liczba jeńców przekroczyła drugą setkę tysięcy. Zdobycz w działach przekroczyła 1800. Pewne informacye mogą zostać udzielone dopiero po dokładnem przeliczeniu.

NA FRONCIE WSCHODNIM i w Albanii bez zmiany.

Szef sztabu generalnego.

KOMUNIKAT NIEMIECKI.

BERLIN 3 listopada. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE ZACHODNIM: Ograniczona działalność bojowa w obrębie wszystkich armii.

We Flandryi utrzymywał nieprzyjaciel silny ogień na miasto Dixmuiden i drogi doń prowadzące.

W nocy z 1 na 2 b. m. ukończyliśmy bez przeszkód zamierzone od dłuższego czasu przełożenie naszych linii z Chemin des Dames. Wszelkie poruszenia były ukryte przed nieprzyjacielem, który jeszcze wczoraj ostrzeliwał silnie porzucone przez nas pozycye.

Nad kanałem Ren—Marna pojmano podczas uderzenia wywiadowczego żołnierzy północno-amerykańskich.

NA FRONCIE WSCHODNIM. Koło Dźwińska, Smorgoń i Baranowicz i nad dolnym Zbruczem ożywiła się działalność ogniowa.

NA FRONCIE MACEDOŃSKM walka artyleryi na wschód od Wardaru wzmogła się do znacznej siły.

NA FRONCIE WŁOSKIM. Nie było większych działań bojowych. Dotychczas naliczono przeszło 200.000 jeńców i przeszło 1800 dział. Zdobytych karabinów maszynowych, miotaczy min, wozów motorowych, bagaży i innych przedmiotów wojskowych nie można było jeszcze nawet w przybliżeniu obliczyć.

v. Ludendorff.

Napad lotniczy na Anglię.

BERLIN. (Urzędowo). Jedna znaszych eskadr bombowych zaatakowała bardzo silnie bombami w nocy 1 listopada objekty wojskow centrum Londynu i w portach Greves, Chatcham, Ramsgate i Dover.

W Londynie, Chatcham i Ramsgate wybuchły wielkie pożary. Inne eskadry zaatakowały twierdzę i doki Dunkierki oraz wojskowe cele poza frontem flandryjskim wyrządzając liczne eksplozye i pożary. Wszystkie nasze aparaty lotnicze powróciły.

Zdobycie Gemony.

WIEDEŃ. Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Klęska Włochów przedstawia się coraz bardziej druzgocąco. Wskutek zajęcia Gemony, do której pierścienia wstępnego nasi c. i k. strzelcy wtargnęli szturmem już 28 października, tudzież wskutek upadku wschodniego przyczółka mostowego w Pinzano, znajduje się obecnie cały wschodni brzeg Tagliamento w rękach sprzymierzonych. Przy ostatniej miejscowości ponieśli stawiający jeszcze opór Włosi ponowną ciążką klęskę. 50 oficerów, w tem komendant brygady i przeszło 3.000 żołnierzy wpadło w ręce niemieckich wojsk. Pojedyńczo stojące jeszcze do obrony bataliony włoskie w miejscowościach w obszarze Latisany zostały przeważnie zniesione. Piękna pogoda, jaka nastała, sprzyjała operacyom.

Losy Wenecyi są przesądzone.

GENEWA. „Journal de Genewe“ pisze: Po ostatniej bitwie nad Tagliamento losy Wenecyi są przesądzone.

Królowa Adryatyku przejść będzie musiała okres okupacyi.

Dymisya dra Michaelisa mianowanie hr. Hertlinga.

BERLIN. Cesarz Wilhelm zwolnił kanclerza dra Michaelisa na jego prośbę z stanowiska kanclerza Rzeszy, prezydenta pruskiego ministeryum Stanu i z stanowiska pruskiego ministra spraw zewnętrznych nadając mu łańcuch wielkiego krzyża orderu Czerwonego Orła.

Następcą dra Michaelisa na tych urzędach zamianował cesarz bawarskiego ministra stanu hr. Hertlinga.

Dymisya d-ra Helffericha.

BERLIN. „Taegliche Rundchau“ donosi: „Wicekancierz, dr. Helfferich podał się do dymisyi.

REFORMA WYBORCZA w PRUSACH.

BERLIN. Sejm pruski zbierze się 15 listopada. Przedłożenie o reformie wyborczej zostanie wniesione prawdopodobnie po 21 listopada.

Mozajka rosyjska.

(Co wolno wydziałom dobra publicznego. — Kadryl generalski.—Przeciw dezerterom, bosiakom i innym pasożytom.—Tarcia rosyjsko-finlandzkie).

PETERSBURG. Komisya obrończa przedparlamentu przyznała Wydziałom dobra publicznego prawo ogłaszania wedle ich uznania stanu wojennego.

PETERSBURG. Dzienniki donoszą, że rząd zastanawia się nad ponownem powołaniem gen. Ruzskiego i Brusiłowa do Naczelnej Komendy.

PETERSBURG. Główny wydział wojskowy przy Wielkiej Kwaterze wystosował imieniem wszystkich armii odezwę do kraju, w której wzywa do zaniechania natychmiast wszelkich wykroczeń, oraz domaga się, by z wszystkich dezerterów, bosiaków i innych pasożytów tworzyć oddziały robotnicze, które należy albo na front wysłać albo zmusić do pracy na tyłach. Wydział porucza wykonanie tego zarządzenia wszystkim garnizonom, milicyom i gwardyom republikańskim.

PETERSBURG. (PAT). Rząd tymczasowy polecił ponownie wdrożenie kroków sądowych przeciw prezydentowi finlandzkiemu sejmu Mannerowi, zato, że tenże przemocą wtargnął do gmachu Sejmowego. Prokurator senatu finlandzkiego oświadczył, że nie może tego uczynić, gdyż niema dostatecznych podstaw prawnych do tego rodzaju kroku.

KOPENHAGA. „Politiken“ donosi w telegramie z Petersburga, że organ Gorkiego maksymalistyczna „Nowaja Żyźń“ stoi na czele ruchu domagającego się, by na konferencyi koalicyjnej poczyniono ostateczne kroki celem doprowadzenia do pokoju. Cały naród rosyjski musi stać się jednomyślnym w tem zadaniu, a jeśli nie da się to inaczej uzyskać to **musi nowa rewolucya stworzyć siłę, która wyrwie Rosyę z rąk zagranicznych imperyalistów.**

„Riecz“ i „Nowoje Wremia“ protestują gwałtownie przeciw tej propagandzie, której przypisują główną przyczynę ostatnich klęsk rosyjskich.

TELEGRAMY.

DYNASTYA SABAUDZKA ZAGROŻONA.

ZURICH. Dzienniki tutejsze donoszą z granicy włoskiej:

Ruch przeciwdynastyczny we Włoszech przybrał rozmiary zastraszające.

Wybuch rewolucyi jest nieunikniony. Wzburzone masy oczekują tylko na sygnał.

We wszystkich większych miastach zorganizowały się komitety rewolucyjne, na wzór rosyjskich.

Podróż hr. Czernina do Berlina.

WIEDEŃ. W wykonaniu porozumienia, do jakiego doszło przy sposobności ostatniego pobytu sekretarza stanu doktora Kühlmanna w Wiedniu, udaje się minister spraw zewnętrznych hr. Czernin 4 bm. wieczorem do Berlina. Hr. Czernin będzie miał sposobność konferowania z nowym kanclerzem Rzeszy hr. Hertlingiem, który, jak wiadomo, w kwietniu br. przedstawił się w swym ówczesnym charakterze jako bawarski prezydent ministrów na c. i k. Dworze.

Jeszcze jedna propaganda pokojowa.

SZTOKHOLM. Arcybiskup szwedzki, biskupi krystyański i kopenhaski zeprosili reprezentantów wielkich gmin kościelnych w państwach prowadzących wojnę na międzynarodową konferencyę, mającą odbyć się 14 grudnia w Upsali, gdzie odbędzie się także zebranie przedstawicieli krajów neutralnych i kościelnego Związku Światowego dla międzynarodowej przyjaźni.

ANGLIA POŻYCZA W AMERYCE.

WASZYNGTON. Reuter donosi: Rząd angielski otrzymał nową pożyczkę w wysokości 30.000 milionów dolarów,

Czas odnowić prenumeratę

na miesiąc listopad i wyrównać zaległości za ubiegłe miesiące.

Od Wydawnictwa.

Wskutek trudności cenzuralnych na granicy manuskrypt „Cara Mikołaja II“ nie został nam dotychczas doręczony—co spowoduje zwłokę w druku tej książki wynoszącą około 2 tygodnie.

Niechcąc w dalszym ciągu opóźniać wydawnictwa „BIBLIOTEKI GAZETY POLSKIEJ“ rozpoczniemy z dniem 6 b.m. druk pierwszego tomu „BIBLIOTEKI“ zawierający kilka opowiadań z życia na dworze carów zatytułowany „NA CARSKIM DWORZE“.

Pierwszy arkusz tych opowiadań ukazujących się przy każdym n-rze „Gazety“ zostanie dołączony do n-ru 6 b m. rano.

Przy sposobności nadmieniamy, że wszystkim tym dotychczasowym Odbiorcom, którzy najdalej do 8 bm. nie nadeślą prenumeraty oraz nie wyrównają zaległości, bezwarunkowo wstrzymamy wysyłkę dziennika.

KRONIKA.

Rady miejskie pod adresem Rady Regencyjnej. „Dziennik Narodowy“ donosi: Pod adresem Rady Regencyjnej napływają ze wszystkich stron wyrazy hołdu i życzenia pomyślnej działalności. Należy się spodziewać, że uczynią to także przedstawicielstwa samorządne miast polskich. Pierwsze, jak zwykle, uczyniły to główne miasta galicyjskie. Na terenie Królestwa Polskiego uczyniła to pierwsza lubelska Rada miejska, która wszystkimi głosami (przeciw 7 socyalistycznym) uchwaliła odpowiedni telegram hołdowniczy.

Armii polskiej w Ameryce nie będzie. Chicagowski „Dziennik Ludowy“ donosi, że dr. Słomiński z Toledo zwrócił się o informacye w sprawie armii polskiej do departamentu wojny w Washingtonie, z którego otrzymał od generała H. P. Mac-Caina następującą odpowiedź: „W obecnym czasie nie zamierza się formowanie jakiejkolwiek ochotniczej jednostki, lub organizacyi, lub przyjęcie podobnej jednostki lub organizacyi w szeregi armii. Rząd federacyjny nie udzielił nikomu upoważnienia do zbierania ochotników.—Departament wojny nie uznaje za stosowne żadnych więcej wcielać do wojsk regimentów szczepowych, prócz tych, jakie już mamy obecnie, zwłaszcza, że kwestya poboru do służby w siłach zbrojnych Stanów Zjednoczonych została zatwierdzona ustawą z 13 maja 1917 r.“.

Uwalnianie jeńców polskiej narodowości. Dzienniki warszawskie donoszą, że rząd turecki polecił natychmiast uwolnić wszystkich poddanych rosyjskich narodowości polskiej. Równocześnie tureckie ministerstwo spraw wewn. uwolniło wszystkich jeńców wojennych polskiej narodowości i polecił o ich odesłać natychmiast do Królestwa Polskiego. Podobne stanowisko wobec Polaków zajął rząd bułgarski, który już większą ilość polskich jeńców wojennych odesłał do ojczyzny.

Zjazd Zjednoczenia Ludowego. Zarząd Główny Zjednoczenia Ludowego ogłasza, że z powodu utrudnień przepustkowych w okupacyi niemieckiej Zjazd Zjednoczenia Ludowego został odroczony. Termin 10 listopada przełożony jest na pierwsze dni grudnia br.

Wywóz drzewa z Austryi do Holandyi. W dniu 19 bm. przyszła do skutku umowa w sprawie dostaw z Austryi do Holandyi, w zamian za co rząd holenderski zobowiązał się dostarczać towarów spożywczych. Dla zrealizowania powyższej umowy, banki holenderskie przy współudziale banku austro-węgierskiego wyznaczyły cztery miliony guldenów holenderskich. Zapasy drzewa przeznaczonego do Holandyi, pochodzą przeważnie z Królestwa Polskiego i Galicyi.

Rozdział węgla. Tow. Przemysłowców w Lublinie ogłosiło komunikat, w którym zapowiada nowy system zaopatrywania ludności w węgiel; w tym celu ma powstać „Komisya Główna dla podziału węgla“. W skład tej komisyi wchodzą przedstawiciele nast. instytucyi: Gł. komit. ratunkowego, Tow. Przemysłowców, Krajowej Rady Gospodarczej oraz 1 przedstawiciel wspólnie wybrany przez rady miejskie: Lublina, Kielc, Dąbrowy Górn., Piotrkowa i Radomia. Ramy komisyi tej już są zamknięte. W komisyi niema przedstawicieli robotników i włościan.

Nowe koleje. W sferach przemysłowych i kupieckich podniesiono sprawę budowy nowych linii kolejowych w Królestwie. Chodzi mianowicie o projekty, o realizacyę których starano się od wielu lat bezskutecznie u władz rosyjskich. Na pierwszym miejscu stawiana jest tutaj sprawa linii Warszawa—Radom, któraby połączyła Warszawę bezpośrednio z radomskim okręgiem przemysłowym i skróciła przejazd z Radomia do Warszawy z sześciu do dwóch godzin. Następnie wysuwane są projekty linii kolejowych pomiędzy Zagłębiem Dąbrowskim a hutami radomskimi (zakłady ostrowieckie) i kolei Płock Częstochowa, oraz jeszcze kilku mniejszych połączeń. W dzisiejszych warunkach uskutecznienie tych projektów jest bardzo utrudnione, sferom jednak zainteresowanym chodzi na razie o zasadnicze zdecydowanie tej sprawy w celu przeprowadzenia wstępnych studyów i robót przygotowawczych.

Zmierzch warcholstwa. Z Kielc donoszą: Ubiegłej niedzieli z inicyatywy pp. Koboski, Kossutha, Loefflera, Małolepszego, W. Filipkowskiej, Z. Kosterskiego, Rudkiewicza i Adamskiego (PPS. frakcya) zapowiedziano wiec „obywatelski“ w sprawie Rady Regencyjnej. Afisze rozlepiono bezimienne. Widocznie takie anonimowe wystąpienia w Kielcach, już nareszcie nie poruszają zupełnie prawie nikogo, gdyż w sali wiecowej zgromadziło się „ciekawych“ bardzo mało. Najprawdopodobniej ta okoliczność skłoniła zwołujących wiec do odłożenia „obrad“.

Z MIASTA i OKOLICY.

Dąbrowa.

(d) **Prelekcya p. J. Hempla.** Otrzymaliśmy poniższy komunikat z prośbą o umieszczenie:

„Zarząd Związku Zaw. Rob. przem. Metalowego podaje do publicznej wiadomości swoich członków, że od poniedziałku dn. 5 do soboty dn. 10 listopada w godzinach od 6 i pół do 9 i pół w szkole przy ul. 3 maja odbywać się będą wykłady naukowe p. t. „Kooperatywy Spoż. i Związki Zawodowe“, wygłaszane przez prelegenta Warsz. Zw. Stow. Spożywców, p. J. Hempla.

W sobotę zaś dn. 17 listopada o godz. 6 i pół wiecz. tenże prelegent wygłosi odczyt publiczny pod takimż tytułem w 2-wu klas. szkole przy kościele.

Pożądane jest jaknajliczniejsze przybycie członków“.

(d) **Koncert.** Przypominamy, że dzisiaj wieczorem w sali klubu miejscowego odbędzie się nader interesujący koncert Tow. Muzycznego. Wezmą w nim udział chóry, orkiestra i soliści. Dyrygować będzie dyr. Guzikowski.

(d) **Zgłoszenia.** Redakcya wychodzącej w Lublinie „Gazety Ludowej“ otrzymała od jeńców wojennych Polaków, przebywających w niewoli u państw centralnych zbiorowe zgłoszenie do wojska polskiego, skierowane za pośrednictwem tej „Gazety“ do Rady Regencyjnej. Wszystkich zgłaszających jest kilkudziesięciu, a między innymi znajdujemy nazwisko Antoniego Kacperka z Dąbrowy i Antoniego Grzybka z Sosnowca.

(d) **Imieniny cesarza.** Tego roku po raz pierwszy święcić będzie cesarz Karol swoje imieniny jako władca. Dzień ten przypada na 4 listopada. Dzień ten będzie obchodzić wojskowość uroczyście.

(d) **Sprawozdanie.** Książęco-Biskupi Komitet w Krakowie ogłosił sprawozdanie kasowe za rok 1916. Do Komitetu wpłynęło ogółem na akcyę humanitarną 6.415,394,73 kor., z czego komitet ratunkowy w Dąbrowie Górniczej uzyskał 127.000 krr.

(d) **Włóczęga.** Po ulicach Dąbrowy włóczy się jakiś nędznie odziany, bosy izraelita, który zdradza obłąkanie. Wywołuje on swoim losem współczucie i litość, ale jednocześnie jest przedmiotem pośmiewiska i naigrywań ze strony różnych wyrostków. Losem tego nieszczęśliwca powinna się zająć odpowiednia instytucya filantropijna.

(d) **O język polski.** W „Wied. Kur. Polskim“ czytamy: W Kole Polskiem krążył onegdaj list, adresowany do niejakiego p. R. V. w Dąbrowie Górniczej, okupacya austryacka. Poczta list ten zwróciła nadawcy z dopiskiem: „Język polski w listach niedopuszczalny. Odesłać napowrót“.

Prezydyum Koła zwróciło się w tej sprawie do miarodajnych czynników.

Sosnowiec.

(s) **Zjazd metalowców.** W Łodzi odbywa się obecnie zjazd zw. zaw. metalowców, ulegających wpływowi lewicy — P.P.S. Oddział sosnowiecki na zjeździe był reprezentowany przez p. Karola Skowrońskiego, którego również zaproszono na przewodniczącego. Związki Zaw. metalowców są naogół słabe i nie reprezentują poważniejszej siły organizacyjnej.

Będzin.

(b) **Nowe pokłady węgla.** W miejscowości Rogoźnik, powiecie będzińskim, odkryto nowe, obfite pokłady węgla. Węgiel jest najlepszej jakości. Pokłady tę nabyło Towarzystwo „Saturn“, które organizuje już wydobowanie.

(b) **Chorągiewki żałobne** Dzięki zabiegom Tow. Edukacyjnego zorganizowano tu sprzedaż chorągiewek żałobnych na wpisy dla niezamożnej młodzieży szkolnej. Do dnia onegdajszego sprzedaż odbywała się w aptekach Baera i Kwiecienia, oraz w sklepie żelaznym Rucińskiego.

Onegdaj i wczoraj przed kościołem i na cmentarzu. Pokup był znaczny.

Strzemieszyce.

Niezadowolenie. Wśród miejscowej ludności istnieje niezadowolenie z działalności Komitetu Ratunkowego oraz z personelu tego Komitetu.

BAR WIEDEŃSKI
w DĄBROWIE
ul. Sobieskiego Nr. 17.

Z dniem 1-go listopada r. b. KONCERT orkiestry damskiej **KWARTET** pod dyrekcyą HELENY KULKOWSKIEJ w godzinach obiadowych od 12-ej do 2-ej, wieczorem od 6-ej do 11-ej.

Z poważaniem
P. BIEŃKOWSKI.
1218-3-3

Magazyn Mód Konfekcji i Galanterji
HALINY KOSSOBUDZKIEJ
w Dąbrowie Sobieskiego L. 7

POLECA w wykwintnym wyborze kapelusze warszawskie i wiedeńskie, przeróbki, przefasonowywanie. FANTAZYE KWIATY.

BIŻUTERYĘ SZTUCZNĄ !

Uskutecznia się zamówienia na materje sztandarowe.
1196-3-3

PRENUMERUJCIE „GAZETĘ POLSKĄ“ wychodzącą w Dąbrowie Górniczej.

„Gazeta Polska“ jest popularnym dziennikiem poświęconym sprawom narodowym, przynoszącym w każdym numerze artykuły polityczne i telegramy, oraz informującym o wypadkach w kraju i zagranicą — Od 6 listopada br. zaś da ponadto swym czytelnikom

WSPANIAŁĄ PREMIĘ KSIĄŻKOWĄ

w formie dodatku do każdego numeru gazety.

W dodatku będą pojawiały się dzieła historyczne, powieści, poezye i t. d.

Jako pierwsze dzieło rozpocznie od 6 listopada wychodzić zbiór opowiadań p. t.

NA CARSKIM DWORZE

dołączana arkuszami (po 8 stron) do każdego numeru **„GAZETY POLSKIEJ“**, poczem jeszcze w ciągu listopada rozpoczniemy druk interesującego dzieła z dziejów współczesnych p. t.

CAR MIKOŁAJ II

jedyny w swoim rodzaju w literaturze polskiej **ŻYCIORYS B. CARA** oraz historya jego rządów z szczególniejszem uwzględnieniem t. zw. Wielkiej Rewolucyi rosyjskiej. Cała książka będzie miała **około 300 stron objętości.**

Żeby początkowych arkuszy nie brakło trzeba się spieszyć z nadsyłaniem prenumeraty, która wynosi już wraz z przesyłką pocztową 3 korony 50 hal. miesięcznie.

* * *

Rozpoczynając z dniem 6 listopada druk dodatku książkowego, zawierającego opowiadania z dziejów współczesnych **zwiększamy tem samem objętość „GAZETY POLSKIEJ“ o połowę.**

Czyniąc to nie szczędzimy kosztów, musimy jednak wobec ogólnego braku papieru ograniczyć się do istotnie niezbędnego nakładu, który będziemy regulowali **na podstawie nadsyłanej prenumeraty.**

Prosimy przeto czytelników chcących **nie doznać przerwy w otrzymywaniu „GAZETY POLSKIEJ“** o nadsyłanie jej wcześnie tak, by **przed dniem 8 listopada** doszła do rąk administracyą gdyż na przyszłość **ani na kredyt a tembardziej zalegającym z przedpłatą dziennika nie będziemy mogli wysyłać.**

Przedpłata na „GAZETĘ POLSKĄ“ wraz z codziennym dodatkiem książkowym (w objętości 8 stron), który utworzy z czasem pokaźną

Bibliotekę Gazety Polskiej

zasilaną corocznie 12—14 tomami, zostaje z powodu podrożenia papieru nieznacznie od 1 listopada podwyższoną i wynosi miesięcznie z przesyłki pocztową **w okupacyi austryackiej 3 K. 50 hal., w okupacyi niemieckiej 2 marki 60 fen.**

Cena pojedyńczych numerów zostanie z dniem 6 listopada podwyższona w okupacyi austr. o 2 hal., tak że wyniesie **14 halerzy za numer**, w okupacyi niemieckiej **12 fenigów.**

ADMINISTRACYA.

Potrzebny jeden lub dwa pokoje z kuchnią. Wiadomość przyjmie woźny Klubu.

Potrzebny praktykant z lepszem wykształceniem do biura handlowego w Dąbrowie. Oferty pod F. O 11 do Administracyi „Gazety Polskiej“. 1217-3-3

Zaraz do sprzedania magiel angielski. Wiadomość T. Polaczek Zagórze. 1220-1-3

Piłsudski, Kościuszko, Ks. Józef
w broszurach, brelokach, spinkach, szpilkach i t. p.
HURT i DETAL
Ligom kobiet, Stowarzyszeniom, Związkom znaczne ustępstwa.
UNIWERSALNE ATELJER wiecznych fotografji i portretów
L. Stanisławczyka
Dąbrowa ul. Ulman Nr. 1.

LOSY LOTERYI KLASOWEJ
IX LOTERYA
125,000 losów—62,500 wygranych
Ciągnienie I-ej klasy 12 i 13 grudnia 1917 r.
CENA DO KAŻDEJ KLASY:
1/8-5 k. 1/4-10 k. 1/2-20 k 1/1-40 k.
Plan urzędowy i dowod wpłaty będzie dołączony do przesyłki losu. Proszę zamawiać kartą pocztową w kolekturze
Leonhard Lewin
WIEN, I. WOLLZEILE Nr. 29.
LEONHARD LEWIN WIEDEŃ I. WOLLZEILE 29

STARE
DYWANY PERSKIE
Z CENNEGO ZBIORU
DO SPRZEDANIA
w Bazarze Krajowym
KRAKÓW,
Nr. 33. — RYNEK — Nr. 33.

Potrzeba zdolnych czeladników
na męzką i damską robotę do magazynu
M. Rzepeckiego.
Ul. Króla Jana Sobieskiego Nr. 19.
W Dąbrowie 117-10-10

Papier MAKULATURA
do sprzedania
WIADOMOŚĆ w ADMINISTRACYI „Gazety Polskiej“.

KURJER ŚWIĄTECZNY
ILLUSTROWANY TYGODNIK HUMORYST.-SATYRYCZNY.
54-ty ROK wydawnictwa
PRENUMERATA: KORON 8.—
KWARTALNIE Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ.
REDAKCYA i ADMINISTRACYA:
WARSZAWA
ULICA NOWY ŚWIAT Nr. 27.

FABRYKA
ROWERÓW I PRZYBORÓW
St. KRZYWAŃSKIEGO
w Będzinie, ul. Słowiańska Nr. 8.
Oddział w Dąbrowie ul. 3 Maja Nr. 5.
Poleca rowery nowe i używane wszelkie części i przybory, hurtowo i detalicznie; reperuje, przerabia i odnawia rowery najbardziej zniszczone po cenach niskich. Reperacya maszyn do szycia i gramofonów.
735—25—X

— — PRACOWNIA — —
DLA SZTUKI KOŚCIELNEJ
F. Kopaczyński i S-ka
KRAKÓW ul. BRACKA L. 2.
Szaty liturgiczne, Kapy, Chorągwie, Ornaty, Baldachimy, Stuły, Paramenta kościelne, Kielichy, Monstrancye, Puszki, Świeczniki, Lichtarze.

Towarzystwo Akcyjne Elektrowni Sosnowieckiej
wobec powiększenia sieci na Redenie rozpoczęło z **dn. 22. IX. 17.** przyłączenia w Dąbrowie nowych urządzeń elektrycznych, przyczem świetlnych bez ograniczenia mocy, a motorowych do 10 KW włącznie.
Obecnie zgłoszenia będą przyjmowane z ul.: **Kr. Jadwigi między ul. Kościelną i Żelazną. Z ulicy Żelaznej z ul. Sławkowskiej.**

PIERWSZY POLSKI HURTOWY SKŁAD OWOCÓW
WŁ. PYZALSKI
w Dąbrowie ul. 3-go Maja 16. 1261-3-4

Redaktor i wydawca Wiktor Mondalski. Drukarnia „Gazety Polskiej“ w Dąbrowie Górniczej ul. Kr. Jana Sobieskiego 2.